

Yttrande över SOU 2018:83, "Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk"

Statens institutionsstyrelse (SiS) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på slutbetänkandet "Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk".

Synpunkter på betänkandets förslag

Tillgång till kvalificerade och tillförlitliga tolktjänster är många gånger avgörande för att kunna ge de ungdomar och vuxna missbrukare som placeras på SiS institutioner en behandling av god kvalitet som är rättssäker.

SiS välkomnar utredningens förslag som bedöms underlätta tillgången och kvaliteten på tolkar. Exempel på detta är ett statligt hållet register över auktoriserade och utbildade tolkar, en enhetlig tolkportal för samordning och beställning av statens tolktjänster, tekniska lösningar samt en samordnad terminologi.

Utredningen beskriver i avsnitt 4.2.1 myndigheter som berörs av tolktjänster. Det saknas dock en beskrivning av SiS verksamhet och behov av tolk. Av denna anledning önskar SiS att ge en kort beskrivning av myndigheten och behov av tolkar i verksamheten.

SiS har utifrån sitt uppdrag inga övriga synpunkter på utredningens förslag.

Statens institutionsstyrelse

SiS uppdrag och verksamhet

SiS är en statlig myndighet som bedriver individuellt anpassad vård och behandling för ungdomar med kriminalitet, missbruk och/eller psykosocialt nedbrytande beteende samt vuxna med allvarlig missbruksproblematik. Verksamheten bedrivs företrädesvis i form av tvångsvård med möjlighet till läsbarhet och med särskilda befogenheter vid tjugotre särskilda ungdomshem och elva LVM-hem.

Vid de särskilda ungdomshem SiS ansvarar för vårdas huvudsakligen ungdomar som omhändertagits enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) eller dömts till sluten vård enligt lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU).

På SiS LVM-hem placeras missbrukare med stöd av lagen (1988:70) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Syftet med LVM-vården är att avbryta ett livshotande missbruk och motivera klienten till behandling under frivilliga former.

Bland de cirka elva hundra personer som dagligen vårdas vid någon av SiS institutioner finns en omfattande språklig bredd. År 2017 fanns cirka trettio andra språk än svenska representerade.¹

SiS är vårdgivare för den hälso- och sjukvård som bedrivs på myndighetens institutioner och huvudman för skolverksamheten vid de särskilda ungdomshemmen. Behovet av tydlighet och korrekt kommunikation är avgörande för SiS möjligheter att genomföra uppdraget på ett rättssäkert och ändamålsenligt sätt. SiS institutioner är belägna med stor geografisk spridning över hela landet. Ett flertal institutioner är belägna på orter utanför storstadsregionerna där tillgången till ändamålsenliga tolkar är begränsad.

Likheter rörande behov och inriktning finns därför mellan SiS och det sätt på vilket utredningen beskriver behoven inom kriminalvården (avsnitt 4.2.1) samt inom ungdomsskolan, socialtjänsternas individ- och familjeomsorg och inom hälso- och sjukvård (avsnitt 4.3).

¹ Statistik om modersmål från SiS skolverksamhet. Det är främst inom ungdomsvården tolktjänster används. Huvuddelen av myndighetens behov av tolktjänst finns inom ungdomsvården (inklusive verkställigheten av sluten ungdomsvård (LSU)). I tabell 13.3 framgår att SiS 2017 avropade tolktjänster enligt Kammarkollegiets ramavtal för ca två miljoner kronor. För dessa avrop stod ungdomsvården för cirka 99% av kostnaden.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av tf generaldirektören Jan-Eric Josefsson. I handläggningen har deltagit enhetschefen Anita Andersson. Föredragande har varit utredaren Tobias Lundberg.

Jan-Eric Josefsson

Tobias Lundberg

Kopia:

Ledningsgruppen

Institutionschefer

Registratorer

HK-chefer

Fackliga företrädare

Huvudskyddsombudet

Registratorer